

Adresse

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

23 N^{br} . 1922 — No. 150

اجتهاد

حياتی، فلسفی، اجتماعی فکر غرضتہ سی

اداره خانہ سی
جفال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵
« اون سکزنجی سنہ تأسیسہ »

نومرو ۱۵۰ — ۲۳ تشرین ثانی ۱۹۲۲

۸ - هر دور اندیش حکومتك یابدینی كبی،
لو كس اشیا استعمالنی فردلرك كیفه بیر اقامتی، ملی
بر صورتده تحدید ایدمه یلمكدر .

فرانقان نه كوزهل سوبلش : « هر شی كندی رینه
قورمنی ، هر ایش وقتنه یایلمالی در . »

جایانه ارغلی : منیر سلیمان

كتابیات :

دیوان قاضی برهان الدین

ناشری : در سعادت آمه ريقان لسان مكنتی مدیری فره دفیلد
غودسهل . مجله ۹۱ . فیان ۴۰ فروش . مطبعة عامه . ۱۹۲۲ .
شور قاج آی ظرفنده انتشار ایدن قیمتلی كتابلردن
بریسیده در سعادت آمه ريقان لسان مكنتی مدیری میستر
غودسهل ایله مذکور مكنتك معلملردن پروفه سور لطفی
لونیانك تتبع و همتری سایه سنده تورك دنیا سنه كشف
واهدا ایدیلن « قاضی برهان الدین دیوانی » در . دیوانك
بونسخه سی (التویو غات) و (دویغولر) ك تمامی ، غزل و رباع
عیانندن مهم بر قسمنی و جناب شهاب الدین بكك دیوان
صاحبك حیاتی و صنعتی حقنده اوزون بر تدقیقلری
محتویدر ، تورك ادبیاتی تاریخنده بك مهم بر موقعی اولان
بودیوانك دنیا ده موجود و معلوم یكانه نسه خه سی الیوم
لوندرا ده « بریتیش موزه نوم » ده محفوظدر . انكلكتره
مستشرقین جمعیتی اعضا سندن اولان پروفه سور لونیان
یكرمی بش سنه دنبری تورك لسان و ادبیاتنه دائر تتبعاتده
بولونمقده در . اساساً بر آنا طولی اولادی و یورولماز بر علم
و عرفان عملیه سی اولان مومی الیه اخیراً لوندرا یی زیارتنده
« بریتیش موزه نوم » ده كی توركجه آل یازمه لر یی تدقیق
ایتمش و یونلر آراسنده بلكه اك مهمی اولان قاضی
برهان الدینك بویوك و نفیس دیوانی كوزدن كچیره رك
قسماً استنساخ ایتمشدر .

ملی او یانی قلمزك بویه جانی كونلر نده بیله ماضیمزك
محصوللری ؛ آنجاق مستر غودسهل كبی ، پروفه سور لونیان

و پروفه سور قره لیچ كبی بعض خیر خواه اجنبیلرك جدأ
هر درلو تبریک و توقیرك فوقنده اولان همتری سایه سنده
او كره نیسورز . فکری و مدنی حیامتده علمی بر نقطه
نظر دن ، اصل و منشأ تدقیقلر نه هنوز باشلامش . حالبوكه
شعورلی و روحلی بر ملت حیاتیك انكشافی ایچین اك
برنجی شرط ، بك مختلف تأثیرلرك و بر طاقم ایزی سونمش
تمز یجارك محصله سی اولان لسان ، دین و ادبیات عنعنه لر یی بك
اك اصلی ماعتیلر یله تدقیق و تحلیل ایدلمه لیدر . ملیت ،
حرثی عنعنه لرك انقطاعسز تكاملندن دوغان روحك انكشافی
و اجتماعی معنویتمزك كندیسنه خاص سمجیه سیله اظهار
و افشاسیدر . بر ملیت ذهنیتی ؛ عسکری حرکتارله و حرب
محصنه لر نده كی جلا دتلرله ایجاد ایدلمه من ، فقط آنجاق
ماضی بك مجهولیتلر نده كچن حیاتك ، یعنی اجتماعی مؤسسه لرك ،
حرثی عنعنه لرك و ادبی محصوللرك احیاسی سایه سنده دركه
او ذهنیت كندی ایچیمزده او یانیر و جانلانیز . مثلاً
آلمانیانك بوگون بیله انكار ایدلمه مین حرثی و عرفانی
عظمتی آنجاق wincke Emanu ك تاریخی تتبعلری
و wu.ia برادرلرینك لسان و ادبیاتنه دائر ملی تتبعلری
حاضر لادی .

ماضیده كی حیاتك قارائنقلرینی آیدینلاتان و تاریخی
بر حرث فعالیتنی یكیدن جانلاندیران بو كی تتبعلر
اولماسه ییدی ، بر غرب مؤرخنك دیدیكی كبی « كوته ،
آلمانیانك اك زیاده آلمان شاعری » اولمازدی . و بزده
تاریخی و علمی تتبعلره رواج و بر مزسه ك « تورکیانك اك
زیاده تورك شاعری » اصلاً كوره میه جكز !

ماضی بر شعر در . بزه نه قادر اوزاق و حق نه قادر
یابانچی اولور سه اولسون ، اونك بویه شن و عزیز خاطره لر یی
روحلریمزده دائماً بر تهییج او یاندریر . و (كوته) دیركه :
« تاریخنك یكانه قیمتی روحلر ده یاشادینی تهیجدر . »
ایشته ایکی فضیلتشناس اجنبیك بزه بر تشویق و
و تتبع نمونه سی اولق اوزره هدیه ایتدكاری بو بویوك
بر اعتنا ایله باصیلشمش نفیس جلدك صاف و صمبجی
عشق غزللری روحزده بو مقدس تهیجدن حظلر
یاشاتیور .

کوکله قوبلی صنما بر صفای عشق
طولدی بوجاله ینه بزدن ندای عشق
مله بوربای نه قانار ده ریندر :

دنیا دین کیشیا بر وایدر
یک آچک بو جانه بر دایدر
دنیا بر کاجوت در کان کچر
الا سرور بیکدا سرمایه در (*)

دنیا ده سرور کرک سرور ! سرور !

آه ، شرفک ملال انکیز شعری بو نشئه لی حیات
سسینه نه قانار تشنه در ..!

فاضل دوستمز پروفه سور لوونیان افندی اثر لایق
اولدوغی رغبتیه مظهر اولدوغی تقدیرده بوقوجا تورک
شاهری نک دیگر غزلارینی ده لوندرا ده استنساخ ایده رک
طبع ایتیمینی وعد ایدیور . بناء علیه ، جناب بکله ده
دیدیکی کبی ، بزه ایکی وظیفه ترتب ایدر :

بری کتابه رغبت ، دیگری دیوانک فدا کار مستنسخه خله
ناشرینه واقم و موعود همنلرندن طولانی عرض شکران ..

ع . ب

مملکتیمزک الک متین تحصیل کورمش واک صاغلام
ومنور بر ایمان صاحبی کسجلرندن بر زمره فاضله نک نشر
ایتمکده اولدوقلری (آیدینلق) مجموعه سی ۲۰ آغستوس
۱۹۷۲ تاریخلی و ۸ نومرولو نسخه سنده شو سطرلری
یازیور :

حریت فکریه

بوندن آلتی آی قانار اول دوقتور جودت نصوحی
بک طرفندن اجتماعی حیاتمزدن جنون موضوعنه دائر
دارالمعلمین ده ویریلن ور خلاصه سی تدریسات مجموعه سنده
درج ایدیلن قونفرانسی ، دائماً ازتجاعکار فکرلر معکس
اولان چوق معلوم بر غزته بارماغنه دولایاراق ، عدلیه یه

(ه) بو کونکی املا الیه :

« دنیا دیدیک کشیه بروایدر
یک ایچک بو جانه بر دایدر
دنیا بر بکیده در کان کچر
الا سرور بیکینه سرمادر . »

قانار اجرایی تأثیر ایده چک بر شانتای قاپوسی آجده یی
ومدعی عمومی بک مسئله وضع ید ایتدیکی هر کسک
معلومیدر . جریان ایدن ها که نتیجه سنده نصوحی بک
غایت محقق مدافعه سنه و غما بر سنه حبسه محکوم ایدلیکنی
واخیراً استینافی جنحه محکمه سی طرفندن جزای
تحفیف ایدیلرک آلتی آی حبسه و یا خود ۵۰ لیرا جزای
نقدیه تحویل ایدلیکنی غزته لرده او قودق .

عینی صورتله « اجتهاد » مجموعه سی صاحبی دوقتور
عبدالله جودت بک ده بانی بک حقنده کی نشر یاتندن دولایی
محکوم ایدلیکنی ده معلومزدر .

بویکی حادثه ، حق و حریته اسمادکل حقیقه مربوط
اولانلری آجی آجی دوشوندوره چک ماهیتده در .

ه . انکی عصرده یاشادیغمزدن شبهه ایتیمیه حقمن
وارد در اداره موقعنده بولنانلرک تامیله قرون وسطایی بر مرتجع
ذهنیتله حرکت ایتملری و علمی و اجتماعی مسئله لر حقنده کی
نتیجه ندقیقاتلرینی بیلدرن حرر و منفکرلره قارش تعقیبانه
بولونملری آرتق هیچ بر مملکتده کورولمز . دونکی
ولایتلر مز دییه آلا ی ایتدیکنمز (یونانستان) ، (صربستان)
(و بلغارستان) ده داخل اولدینی حالده بو کون یر یوزنده
هیچ بر مملکت یوقدر که اوراده علمی ، دینی ، سیاسی ،
اجتماعی مسئله لر کال سربستی ایله مناقشه اولونماسین .
حالبوکه (تورکیا) ده الک بسیط بر اجتماعی ویا دینی بر مسئله یی
علناً تدقیق و مناقشه ایتک امکانی یوقدر ؛ هیچ بر کیسه
علمی ، سیاسی ، و دینی قناعتلری صربستجه سویله ملک حقنه
مالک دکلدنر .

شبهه سز بیلورز که بورزووازی طرز اداره سی
آلتنده هیچ بر مملکتده تام بر سربستی یوقدر . فقط ینه
بیلورز که هیچ بر مملکتده حریت فکریه (تورکیا) ده
اولدینی کبی آیقلر آلتنده چیکنه نه مکده در .

ذاتاً اسکیدن بری (تورکیا) نک الک بویوک در دلرندن
بری ، مؤسس قوتلرک ، کندیلرینک کندن باشقا فکر
و قناعتلره اصلاً تحمل ایدمه ملری و بو قناعتلری
طاشیانلری هر تورلو واسطه لرله احیا ایله ملریدر . بو
اساسی مکمل بر صورتده تطبیق ایدن ، هیچ شبهه سز
اتحاد جیلر اولمشدر . چونکه مبعوثانه وار نهجه قانار هر برده